

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณี
ศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง*

THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ON
STUDENTS' MORALS AND ETHICS FOR
MATTAYOMSUKSA 3: A CASE STUDY OF
MAKUDMUANG RATCHAWITTHAYALAI
SCHOOL, RAYONG PROVINCE

สุชุม คำแหง **

ผศ.ดร. ปริญญา ทองสอน***

ดร. ผลาตร สุวรรณโพธิ์ ****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ปีการศึกษา 2552 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูประจำชั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ที่ปรึกษาหลัก ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**** ที่ปรึกษาร่วม ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง มีความต้องการจำเป็นการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายแห่งชาติ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. มีหลักสูตรการฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยองที่มีคุณภาพ

3. การพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง มีระดับเพิ่มขึ้นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม/ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a moral and ethical curriculum for Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School, Rayong Province.

The sample used in this research was 30 Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School, Rayong Province in the academic year 2009 which was selected by purposive sampling. The instruments used for collecting the data concerning the moral and ethical curriculum for Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School, Rayong Province were the parents interviewing form and the homeroom advisor interviewing form. The statistics used to analyze the data in this research were percentage, mean and standard deviation.

The main research finding was summarized as follows:

1. The need assessment of the related person revealed that the development of behaviors concerning moral and ethics of Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School to be in line with the national policy, the policy of the office of the Basic Education Commission and the National Education Acts B. E. 2542 was needed.

2. A high-quality training curriculum on moral and ethics for Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School, Rayong Province was developed.

3. Behaviors concerning moral and ethics of Mattayomsuksa 3 students of Makudmuang Rajchawittalai School, Rayong Province were developed at a high level according to the desired attributes.

KEYWORDS: Development of curriculum/ Students' morals and ethics for Mattayomsuksa 3/ Makudmuang Rajchawittayalai school, Rayong province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญและอัตราการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ ความเปลี่ยนแปลงในบริบทและโครงสร้างทางสังคม ความเจริญด้านวัตถุสิ่งก่อสร้าง ความเจริญก้าวหน้าและความทันสมัยทางเทคโนโลยีที่ทำให้สังคมโลกเป็นสังคมที่ไร้พรมแดน แต่ความเจริญด้านจิตใจของคนในสังคมกลับไม่ได้รับการพัฒนาให้เกิดความสมดุลกันจึงเป็นที่มาของปัญหาสังคม ซึ่งปรากฏหลักฐานเป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันแล้วว่า การที่ประเทศมุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจอย่างมากแม้จะก่อให้เกิดผลการพัฒนาของด้านเศรษฐกิจและความเจริญทางวัตถุอย่างเห็นได้ชัด แต่ความเจริญและการพัฒนานั้นก็มิได้เป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนั้นการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วโดยขาดความสมดุลกับการพัฒนาด้านจิตใจเป็นที่มาของปัญหาสังคมที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เช่น ปัญหา ยาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุข แหล่งเสื่อมโทรม โสเภณีเด็ก การใช้แรงงานเด็ก การละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหา มลภาวะ ปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ เหล่านี้ ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลของการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุลกับการพัฒนาจิตใจทั้งสิ้น (ทีศนา แหมมณี, 2545, หน้า 1-2)

การจัดการศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นพลเมืองดี โดยกำหนดเป็นหลักสูตรในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของหลักสูตร และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่สามารถสนองปัญหาและความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ไปเพิ่มทักษะในการจัดการ และทักษะในการดำเนินชีวิตให้สามารถเผชิญกับปัญหาสังคมที่ซับซ้อนที่มาพร้อมกับความทันสมัยของเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1) ดังนั้น การสร้างหรือการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของท้องถิ่นและสังคมเป็นสิ่งจำเป็นที่สถานศึกษาของทุกระดับจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทุกระดับ เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และเป็นคนที่มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 5) หลักสูตรการศึกษาที่สถานศึกษาจะต้องสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน และสังคมโลกอย่างมีความสุข ซึ่งความสำเร็จของการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบต่อผลผลิตที่เกิดขึ้น คือ คุณธรรมของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 11) โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาหรือในระดับช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มสาว สภาพร่างกายและสภาพจิตใจเริ่มมี

การเปลี่ยนแปลงและชอบความเป็นอิสระ อยากรู้ อยากลอง ซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่อาจจะกระทำไปในทางที่ผิดได้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างทักษะในการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้เรียน อันจะช่วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะการดำเนินชีวิต ตามหลักสูตรแกนกลางมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 45-47)

จากสภาพความจำเป็นในการแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมระดับมัธยมศึกษา ความต้องการทางด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคคลในสังคมให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549 ปัญหาของหลักสูตรที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมและปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ขาดความพร้อมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อใช้ฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้มีความพร้อมในด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียนและท้องถิ่น เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน โดยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นไปและจะมาถึงในโอกาสข้างหน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรม การมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง
2. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง
3. เพื่อประเมินผลในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ให้มีระดับเพิ่มขึ้นตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 สามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียน

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม ปรับใช้กับหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 สามารถนำผลการศึกษามาขยายผลให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทราบแนวทางปฏิบัติตามหลักการและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบตามมาตรฐานด้านผู้เรียนของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ที่ได้จากระบวนการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมที่ใช้เป็นเทคนิคในการฝึกอบรมตามหลักสูตรใช้วิธีการศึกษาใช้หัวเรื่องเป็นหลัก เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง

3. การฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง เป็นการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วมและเรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหาแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการเน้นผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ

4. การพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง จะต้องพัฒนาทั้งหมดในลักษณะองค์รวม โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และคนในสังคมไทย สำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม ที่จัดกระทำในบริบทของครู นักเรียน และโรงเรียนเท่านั้น

5. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนกรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวนประชากรทั้งหมด 131 คน โดยการคัดเลือกนักเรียนที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม คัดเลือกกรณีศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง แบ่งการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านแนวความคิดการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ศึกษาแนวความคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรม แล้วจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อหาคุณธรรมและจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม นำข้อมูลพื้นฐานมาสร้างเป็นเค้าโครงหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม และการประเมินเค้าโครงหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาหาความเหมาะสมและความสอดคล้องของเค้าโครงหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม โดยใช้แบบประเมินเค้าโครงหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความเหมาะสม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำผลการประเมินที่ได้ และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเค้าโครงหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้สมบูรณ์

การสร้างเครื่องมือประกอบการใช้หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และครูประจำชั้นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง โดยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 15 วัน นำมาตรวจสอบคุณภาพ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับผู้ประเมินโครงสร้างหลักสูตร ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมและความชัดเจนของคำถามในแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าความเหมาะสม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำผลการประเมินที่ได้และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้

เป็นการนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการมีคุณธรรมและจริยธรรม คัดเลือกกรณีศึกษา จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นเวลา 30 ชั่วโมง รูปแบบการฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมตามกระบวนการของหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมใช้เวลาในการศึกษาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมกลุ่มตัวอย่างเป็นระยะเวลา 15 วัน หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูประจำชั้น เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง จากแบบสัมภาษณ์มาประเมินผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผลการศึกษาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง จากการสนทนากลุ่มพบว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็น ได้แก่ 1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็น ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ใช้เทคนิคการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมโดยการสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วม 2. ด้านพฤติกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาย่อยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วางแผนการฝึกอบรมโดยการเขียนแผนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนให้เป็นผู้กระทำ (Active Learning) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Self-Directed Learning)

การประเมินผลการเรียนรู้และการนำหลักสูตรไปใช้

ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมในหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ ระยะเวลาในการฝึกอบรมพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม นโยบายของสถานศึกษา ทัศนคติและเจตคติของผู้บริหารต่อการฝึกอบรมพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการฝึกอบรมพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม การติดตามผลการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมและการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการศึกษาความคิดเห็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม และค่านิยมเชิงคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความขยันหมั่นเพียร

ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ควรมีองค์ประกอบ ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผล และรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรมควรเป็นรูปแบบที่ง่าย ไม่ซับซ้อน เน้นการปฏิบัติ การคิด การกระทำ การพัฒนาพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้สนุกสนาน มีความหลากหลาย สร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมแบบกัลยาณมิตร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้คอยชี้แนะและอำนวยความสะดวก

2. ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรที่สร้างขึ้นประกอบด้วยสภาพปัญหาและ

ความจำเป็น หลักการและเหตุผล เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบ การฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผล แผนการฝึกอบรมพร้อมทั้งเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ คู่มือสำหรับวิทยากร คู่มือผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ผลการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วยการประเมินความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรและความสอดคล้องของหลักสูตร พบว่า เค้าโครงหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และเค้าโครงหลักสูตรมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ 0.66 ถึง 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกองค์ประกอบ

ผลการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรก่อนนำไปใช้ ได้ปรับปรุงสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรให้สอดคล้องกันและปรับปรุงด้านภาษา หลักการให้มีความกระชับและชัดเจนขึ้น จัดเรียงลำดับตามความสำคัญความจำเป็นของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ปรับปรุงด้านภาษาและเขียนกิจกรรมการฝึกอบรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ได้ปรับขยายระยะเวลาให้เหมาะสม เพิ่มเอกสารในสื่อประกอบและปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงแบบประเมินผลการฝึกอบรมในแต่ละกิจกรรมให้มีรูปแบบที่หลากหลายจนได้หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พร้อมที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรมต่อไป

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินแบบสัมภาษณ์หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง จากผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับการประเมินโครงสร้างหลักสูตร ใช้ประเมินหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ของผู้ปกครองและครูประจำชั้น และความสอดคล้องของแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ของผู้ปกครองและครูประจำชั้น พบว่า แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองมีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.66 ถึง 1.00 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกองค์ประกอบ และแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้น มีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.66 ถึง 1.00 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกองค์ประกอบ

ผลการปรับปรุงแบบประเมินแบบสัมภาษณ์หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง ก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ได้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้วิจัยปรับปรุงจนได้แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง และครูประจำชั้น พร้อมทั้งจะนำไปใช้สัมภาษณ์ได้อย่างสมบูรณ์

3. ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้

ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมระยะเวลา 15 วัน โดยใช้แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้ผล ดังนี้

3.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เมื่อนำแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครอง การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณี

ศึกษา โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พบว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรม และจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการปฏิบัติจริงในด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ โดยผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจในข้อคำถาม ส่วนใหญ่มีการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายการปฏิบัติ หากคำถามข้อใดอ่านแล้วเข้าใจจะไม่เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.2 ผลการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น เมื่อนำแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ครูประจำชั้น การพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษา โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พบว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรม และจริยธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการปฏิบัติจริงในด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ และมีการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายการที่ได้ปฏิบัติบางหัวข้อ

อภิปรายผล

ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมไปใช้มี ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เมื่อนำแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษา โรงเรียนนวมุขเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พบว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการปฏิบัติจริงในด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ โดยผู้ปกครองนักเรียนมีความเข้าใจในข้อคำถาม ส่วนใหญ่มีการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายการที่ได้ปฏิบัติ หากคำถามข้อใดอ่านแล้วเข้าใจจะไม่เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างข้อคำถามที่สัมภาษณ์มีความชัดเจน โดยผู้วิจัยได้มีการพัฒนาแบบสัมภาษณ์โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นระบบ โดยการใช้คำดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งผ่านการรับรองคุณภาพสอดคล้องกับซูซีย์ สมิตีไกร (2540, หน้า 207-221) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการฝึกอบรมว่า มีจุดประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าการฝึกอบรมนั้นบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ค้นหาจุดดีหรือจุดบกพร่อง ตรวจสอบความคุ้มค่าของโครงการการฝึกอบรม วิจัยว่าผู้รับการอบรมได้รับประโยชน์มากสูงสุดหรือน้อยสุดและเป็นการรวบรวมข้อมูลซึ่งจะช่วยในการติดตามการฝึกอบรมในอนาคต โดยมีเกณฑ์ 4 ประเภท ได้แก่ 1) ปฏิกริยา เป็นการประเมินความรู้สึกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อโครงการฝึกอบรม 2) การเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ที่บ่งชี้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ซึ่งเป็นการวัดความรู้จากข้อเท็จจริง หลักการ วิธีการ และกระบวนการทำงาน 3) พฤติกรรม เป็นการประเมินว่าพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ภายหลังการเข้ารับการฝึกอบรม 4) ผลลัพธ์ เป็นการประเมินผลการฝึกอบรมที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การเพื่อตรวจสอบว่า การฝึกอบรมก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ต่อการดำเนินงานขององค์การ เพื่อตรวจสอบว่าทักษะหรือความรู้ใดที่อยู่ในหลักสูตรมีผลด้านบวกต่อองค์การมากที่สุด

2. ผลการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น เมื่อนำแบบประเมินแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ครูประจำชั้นการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณี

ศึกษา โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง พบว่า ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีการปฏิบัติจริงในด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ และมีการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในรายการที่ได้ปฏิบัติบางหัวข้อ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า แบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นมีการพัฒนาแบบสัมภาษณ์อย่างมีขั้นตอน เป็นระบบ มีการตรวจสอบคุณภาพการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ครูประจำชั้นโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถโดยยึดค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นเกณฑ์ในการยอมรับแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ประกอบกับครูประจำชั้นเป็นผู้มีความใกล้ชิดนักเรียน จึงทำให้การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นไปโดยง่าย และมองเห็นพฤติกรรมของนักเรียนด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมที่มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพงษ์ นิลพงษ์ (2542, หน้า 112) ได้ศึกษาจริยธรรมนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,530 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบวัดจริยธรรม ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะทางจริยธรรม ระดับสูง 3 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล และความกตัญญูต่อบุคคลและสอดคล้องกับงานวิจัยของมนัส นิมมณี (2547, หน้า 135) ได้ศึกษาการรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหารในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนเตรียมทหาร ชั้นปีที่ 2 จังหวัดนครนายก จำนวน 348 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหารในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากในด้านความซื่อสัตย์ ด้านการมีวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และด้านความกตัญญู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างและช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านของบทบาทหน้าที่ให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และครูฝ่ายปกครองนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนมีระดับพฤติกรรมเพิ่มขึ้นและควรมีการกำกับติดตาม ประเมินผลและดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยม เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการจัดการการศึกษาในทิศทางเดียวกัน

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญ การพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมกับการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอน โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สอดแทรกเนื้อหาคุณธรรมและจริยธรรมในรายวิชาที่สอน เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม ในการนำไปใช้ในสังคมยุคปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า การสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาพฤติกรรม คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง มีการปฏิบัติจริงในด้านการมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความช่วยเหลือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ สัมภาษณ์โดยผู้ปกครองมีความเข้าใจในข้อคำถาม โดยส่วนใหญ่มีการนำเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ในหัวข้อคำถาม หากคำถามข้อใดเมื่ออ่านแล้วเข้าใจก็จะไม่เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมนำผลวิจัยออกมาเผยแพร่เพื่อให้โรงเรียนพร้อมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ได้นำมาใช้ในการฝึกอบรมนักเรียนที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การสัมภาษณ์ครูประจำชั้น การพัฒนาพฤติกรรมทางคุณธรรม และจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษาโรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง มีการดำเนินการอย่างจริงจังในด้านการมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความประหยัด และด้านความขยันหมั่นเพียรทุกรายการ สัมภาษณ์โดยครูประจำชั้นมีความเข้าใจในคำถาม โดยส่วนใหญ่มีรายละเอียดในการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนั้น ควรวิจัยและพัฒนาในแต่ละด้านของพฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน ที่มีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยต่าง ๆ เป็นการเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- _____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จักรพงษ์ นิลพงษ์. (2542). การศึกษาจริยธรรมนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชัย สมितिไกร. (2540). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แหมมณี. (2545). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สริมลีน พรีเมส ชีสเท็ม.
- มนัส นิมมณี. (2547). การศึกษาการรับรู้ของนักเรียนเตรียมทหารในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). สถิติข้อมูลทางการศึกษา.ฐานข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2550. อุดล้าเนา.

“Some dream of worthy accomplishments,
while others stay awake and do them.

บางคนมัวแต่ฝัน
แต่ในบางคนกำลังลงมือทำให้มันเป็นจริง ”